

Briuselis, 2016 09 14
COM(2016) 595 final

2016/0279 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Sąjungos ir trečiųjų šalių tarpvalstybinio keitimosi autorių ir gretutinių teisių saugomų tam tikrų kūrinių ir kitų objektų prieinamos formos kopijomis aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalia turinčių asmenų labui

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Siūlomas reglamentas sudarys sąlygas Sąjungai įvykdyti tarptautinį įsipareigojimą pagal Marakešo sutartį dėl geresnių sąlygų susipažinti su paskelbtais kūriniais sudarymo akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims (toliau – Marakešo sutartis). Marakešo sutartis 2013 m. priimta Pasaulinėje intelektinės nuosavybės organizacijoje (angl. WIPO) siekiant visame pasaulyje sudaryti palankesnes sąlygas pasiekti prieinamų formų knygas ir kitus spaudinius ir jais keistis tarpvalstybiniu mastu. Sąjunga sutartį pasirašė 2014 m. balandžio mėn.¹ Sutartyje reikalaujama, kad šalys nustatytų autorių ir gretutinių teisių išimtis arba apribojimus aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labui, ir prie sutarties prisijungusioms šalims leidžiama tarpvalstybiniu mastu keistis specialios formos knygų, įskaitant garso knygas, kopijomis ir kitais spaudiniais.

Taigi Sąjunga prisiėmė politinį įsipareigojimą įgyvendinti sutartį, o vėliau Taryba ir Europos Parlamentas jį sustiprino. 2014 m. spalio mėn. Komisija atskirai pateikė Tarybos sprendimo dėl Marakešo sutarties ratifikavimo Sąjungos vardu pasiūlymą. 2015 m. gegužės mėn. Taryba pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 241 straipsnį Komisijai pateikė prašymą, kuriame pabrėžė tvirtą nuostatą dėl skubaus Marakešo sutarties įsigaliojimo ir paprašė Komisiją nedelsiant pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo Sąjungos teisinė sistema būtų iš dalies pakeista pagal sutartį.

Asmenys, kuriems naudinga Marakešo sutartis, t. y. akli, turintys regos sutrikimų arba ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintys asmenys, norėdami susipažinti su autorių teisių ir gretutinių teisių saugomomis knygomis ir kitais spaudiniais, susiduria su daugeliu kliūčių. Apskaičiuota, kad knygų, kurių formos prieinamos spausdinto teksto skaityti nepajėgiems asmenims, yra nuo 7 proc.² iki 20 proc.³, nors skaitmeninė technologija labai palengvina prieinamų formų kūrinių leidybą⁴. Prieinamos formos yra, be kitų, Brailio raštas, stambus šriftas, e. knygos ir garso knygos su specialiomis paieškos galimybėmis, garsiniai aprašymai ir radijo transliacijos.

Marakešo sutartimi susitariančiosios šalys įsipareigoja vidaus teisės nuostatas priderinti prie sutarties ir leisti tarpvalstybinį keitimąsi pagal nacionalines išimtis ar apribojimus padarytomis prieinamos formos kopijomis su trečiosiomis šalimis, prisijungusioms prie sutarties. Siekiant įgyvendinti Sąjungoje Marakešo sutartį, Direktyva [...] valstybės narės įpareigojamos naudoti gavėjų labui nustatyti privalomą tam tikrų Sąjungos teisės aktais suderintų teisių, kurios priklauso teisių turėtojams, išimtį ir užtikrinti galimybę tarpvalstybiniu mastu susipažinti su specialios formos kopijomis vidaus rinkoje. Pasiūlytu reglamentu siekiama įgyvendinti Sąjungos įsipareigojimus pagal Marakešo sutartį dėl Sąjungos ir prie Marakešo sutarties prisijungusių trečiųjų šalių keitimosi prieinamos formos kopijomis naudoti gavėjų labui.

¹ 2014 m. balandžio 14 d. Tarybos sprendimas 2014/221/ES dėl Marakešo sutarties dėl geresnių sąlygų susipažinti su paskelbtais kūriniais sudarymo akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims pasirašymo Europos Sąjungos vardu, OL L 115, 2014 4 17, p. 1.

² „Royal National Institute of Blind People“ (RNIB) užsakymu atliktas LISU tyrimas „Availability of accessible publications - 2011 update“, 2011 m. spalio mėn.

³ Catherine Meyer-Lereculeur, „Exception ‘handicap’ au droit d’auteur et développement de l’offre de publications accessibles à l’ère numérique“, 2013 m. gegužės mėn.

⁴ Šie skaičiai rodo pasiekiamumą kai kuriomis, bet ne visomis prieinamomis formomis.

Todėl šiuo pasiūlytu reglamentu užtikrinama, kad laikantis pagal Direktyvą [...] priimtų nacionalinių nuostatų bet kurioje valstybėje narėje padarytos prieinamos formos kopijos galėtų būti eksportuojamos į trečiąsias šalis, kurios yra prisijungusios prie Marakešo sutarties. Be to, reglamentu leidžiama naudoti gavėjų Sąjungoje labai importuoti pagal Marakešo sutartį prie jos prisijungusiose trečiojoje šalyse padarytas prieinamos formos kopijas. Ir naudoti gavėjai, ir Sąjungoje įsisteigę įgaliotieji subjektai turėtų galėti gauti tas kopijas, o jų apyvarta turėtų būti galima vidaus rinkoje tokiomis pat sąlygomis, kaip ir laikantis pagal Direktyvą [...] priimtų nacionalinių nuostatų Sąjungoje pagamintų prieinamos formos kopijų apyvarta.

Siūlomas reglamentas taip pat atitinka Sąjungos įsipareigojimus, atsirandančius pagal Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją (JTNTK). Pagal Tarybos sprendimą 2010/48/EB⁵ ES turi laikytis JTNTK nuo 2011 m. sausio mėn. Taigi JTNTK nuostatos yra tapusios neatsiejama Sąjungos teisės normų dalimi. JTNTK neįgaliesiems įtvirtinta teisė susipažinti su informacija ir dalyvauti kultūriniame gyvenime taip pat, kaip kitiems asmenims. Konvencijos 30 straipsnyje reikalaujama, kad prie konvencijos prisijungusios šalys, vadovaudamosi tarptautine teise, imtųsi visų reikiamų veiksmų siekdamos užtikrinti, kad intelektinės nuosavybės apsaugos įstatymuose nebūtų nepagrįstų ar diskriminacinių kliūčių neįgaliesiems naudotis kultūrine medžiaga. 2015 m. rugsėjo 4 d. Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių komiteto priimtose Apibendrinamosiose pastabose dėl pirminės Europos Sąjungos ataskaitos⁶ Sąjunga paraginta imtis visų tinkamų priemonių kuo greičiau Marakešo sutarčiai įgyvendinti.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlytas reglamentas susijęs su keitimusi tam tikro autorių teisių saugomo turinio prieinamos formos kopijomis su trečiosiomis šalimis, kurios yra prisijungusios prie Marakešo sutarties. Todėl jo ir Direktyvos [...] paskirtis – įgyvendinti Marakešo sutartį Sąjungos teisėje. Pasiūlytas reglamentas bus pirmas ES teisės aktas, kurio nuostatomis reglamentuojamas būtent tarptautinis keitimasis prieinamos formos kopijomis naudoti gavėjų labai.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlytu reglamentu ir Direktyva [...] įvykdomi su neįgalių asmenų integracija susiję aptartieji Sąjungos įsipareigojimai ir pareigos. Jis dera su kitais šios srities ES teisės aktais ir politika.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis pasiūlymo pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnis.

- **Proporcingumo principas**

Sąjunga privalo laikytis tarptautinių įsipareigojimų pagal Marakešo sutartį. Šio reglamento paskirtis – įgyvendinti sutarties nuostatas dėl keitimosi prieinamos formos kūrinių kopijomis su trečiosiomis šalimis, prisijungusiomis prie sutarties. Tokių priemonių galima imtis tik

⁵ 2009 m. lapkričio 26 d. Tarybos sprendimas 2010/48/EB dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu, OL L 23, 2010 1 27, p. 35.

⁶ CRPDCRPD/C/EU/CO/1, skelbiama http://tbinetnet.ohchr.org/Treaties/CRPD/Shared%20Documents/EUR/CRPD_C_EU_CO_1_21617_E.doc.

Sąjungos lygmeniu, nes keitimasis prieinamų formų kūriniais ir kitais saugomais objektais susijęs su intelektinės nuosavybės komerciniais aspektais. Todėl reglamentas yra vienintelė tinkama priemonė. Pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina šiam tikslui pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Laikantis SESV 207 straipsnio, siūloma priemonė – reglamentas.

3. EX-POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex-post* vertinimas ir (arba) tinkamumo patikros**

Siūlomo reglamento tikslas – užtikrinti, kad Sąjungos teisė atitiktų naujus tarptautinius įsipareigojimus. Todėl retrospektyvus galiojančios šios srities Europos teisės vertinimas netikslingas ir šiame kontekste nebūtinas. Tačiau buvo atsižvelgta į turimą informaciją apie susijusius Europos teisės aktus, visų pirma į viešų konsultacijų rezultatus ir gautas ekspertų nuomones.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Siūlomo reglamento, kuriuo įgyvendinamos tarptautinio lygmens nuostatos, klausimu neatlikta jokių specialių konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis. Nuo 2013 m. gruodžio mėn. iki 2014 m. kovo mėn. vykdytose išsamiose viešose konsultacijose dėl ES autorių teisių taisyklių peržiūros buvo atskirai kelti klausimai (kuriuose buvo nuoroda ir į Marakešo sutartį) dėl neįgaliams asmenims naudingų apribojimų ir išimčių ir dėl susipažinimo su prieinamų formų kūriniais ir jų apyvartos⁷. Be kitų aspektų, galutiniai naudotojai, vartotojai ir instituciniai naudotojai (įskaitant neįgaliųjų poreikius tenkinančias organizacijas ir bibliotekas) atkreipė dėmesį į nevienodą nacionalinių išimčių ar apribojimų taikymo sritį, dėl kurios sunku būti teisiškai tikram eksportuojant ir importuojant prieinamos formos kopijas, pagamintas pagal nacionalinę autorių teisių išimtį ar apribojimą. Šie instituciniai respondentai apskritai laikėsi nuomonės, kad Marakešo sutartimi šie klausimai būtų patenkinamai išspręsti. Teisių turėtojai ir kolektyvinio administravimo organizacijos paprastai teigė, kad nacionaliniu lygmeniu įgyvendinant Sąjungos teisės aktuose numatytą neprivalomą išimtį ar apribojimą problemų nekyla. Jie taip pat pažymėjo, kad neįgaliųjų priėjimo prie kūrinių problema veiksmingai sprendžiama naudojant esamus rinkos mechanizmus. Galutiniams naudotojams, vartotojams ar instituciniams naudotojams toks požiūris buvo svetimas.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Rengiant šį pasiūlymą atskirai nerinkta jokių tiriamųjų duomenų. Komisija atsižvelgė į 2013 m. atliktą Direktyvos 2001/29/EB taikymo tyrimą⁸, kuriame, *inter alia*, įvertinta, kaip 11 valstybių narių taiko tos direktyvos 5 straipsnio 3 dalies b punkto neprivalomą išimtį arba apribojimą dėl neįgaliųjų.

⁷ Per viešas konsultacijas gautų nuomonių ES autorių teisių taisyklių peržiūros klausimu ataskaita, 2014 m. liepos mėn., p. 61–63. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2013/copyright-rules/index_en.htm

⁸ „Study on the application of Directive 2001/29/EC on copyright and related rights in the information society“, 2013 m. gruodžio mėn., *De Wolf and partners*, skelbiama http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/131216_study_en.pdf, p. 417 et seq.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlytu reglamentu bus atsižvelgta į Marakešo sutarties reikšmę prieinamos formos kopijų mainams su trečiosiomis šalimis ir siekiama šioje srityje suderinti Sąjungos teisę su sutartimi. Geresnio reglamentavimo gairėse⁹ nereikalaujama atlikti poveikio vertinimo, jei Komisija negali pasirinkti politikos turinio.

- **Pagrindinės teisės**

Siūlomu reglamentu remiama neįgalių asmenų teisė naudotis priemonėmis, užtikrinančiomis jų nepriklausomumą, socialinį bei profesinį integravimą ir dalyvavimą bendruomenės gyvenime, kaip nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – chartija) 26 straipsnyje. Į reglamentą taip pat įtraukti Sąjungos įsipareigojimai pagal JTNTK. JTNTK neįgaliesiems užtikrinama teisė prieiti prie informacijos ir dalyvauti kultūriniame, ekonominiame ir socialiniame gyvenime taip pat, kaip kitiems asmenims. Todėl teisių turėtojų teisių į nuosavybę apribojimas yra pateisinamas, atsižvelgiant į Sąjungos įsipareigojimus pagal chartiją¹⁰.

Pasiūlymas darytų ribotą poveikį autorių teisei, kuri yra teisė į nuosavybę, kaip pripažįstama chartijoje (17 straipsnio 2 dalis)¹¹. Šiame kontekste pažymėtina, kad Direktyva [...] nustatyta privaloma autorių teisių išimtis šio pasiūlymo naudos gavėjų labui. Todėl šiuo reglamentu bus reglamentuojamas tik keitimasis prieinamos formos kopijomis su trečiosiomis šalimis, kurios yra prisijungusios prie Marakešo sutarties.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šis pasiūlymas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Ne anksčiau kaip per penkerius metus po reglamento taikymo pradžios Komisija, laikydamasi Geresnio reglamentavimo gairių, atlieka reglamento vertinimą ir pateikia pagrindines išvadas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, jei reikia, kartu su pasiūlymais iš dalies pakeisti šį reglamentą. Tokia pat tvarka ji atliks ir Direktyvos [...] vertinimą.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnyje nurodomas pasiūlymo dalykas ir taikymo sritis. Pasiūlytu reglamentu reglamentuojamas Sąjungos keitimasis autorių ir gretutinių teisių saugomų tam tikrų kūrinių ir kitų objektų prieinamos formos kopijomis su trečiosiomis šalimis pagal Marakešo sutartį.

2 straipsnyje apibrėžiami siūlomame reglamente vartojami terminai: „kūrinys ar kitas objektas“, „naudos gavėjas“, „prieinamos formos kopija“ ir „įgaliotasis subjektas“.

⁹ SWD(2015) 111 *final*.

¹⁰ Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje leidžiami apribojimai, trukdantys naudotis chartijos laisvėmis: tie apribojimai turi būti i) numatyti įstatymo ir ii) nekeisti tų teisių ir laisvių esmės. Be to, apribojimai galimi, iii) „[r]emiantis proporcingumo principu“ ir „tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti“.

¹¹ OL L 83, 2010 3 30, p. 389–403.

3 straipsnyje yra nuostatos dėl prieinamos formos kopijų eksporto iš Sąjungos į trečiąsias šalis.

4 straipsnyje yra nuostatos dėl prieinamos formos kopijų eksporto iš trečiųjų šalių į Sąjungą.

5 straipsnio paskirtis – nurodyti prievoles, kurias, keisdamiesi prieinamos formos kopijomis su trečiosiomis šalimis, turi vykdyti įgaliotieji subjektai.

6 straipsnyje išdėstytos taikytinos asmens duomenų apsaugos taisyklės.

7 straipsnyje išdėstoma šio reglamento vertinimo tvarka pagal geresnio reglamentavimo taisykles.

8 straipsnyje nurodoma, kada reglamentas įsigalioja, o 9 straipsnyje – nuo kada jis taikomas.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Sąjungos ir trečiųjų šalių tarpvalstybinio keitimosi autorių ir gretutinių teisių saugomų tam tikrų kūrinių ir kitų objektų prieinamos formos kopijomis aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labui

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims tebekyla daug kliūčių susipažinti su knygomis ir kitais spaudiniais. Tarptautiniu lygmeniu pripažinta, kad reikia padidinti tiems asmenims pasiekiamų prieinamų formų kūrinių ir kitų saugomų objektų skaičių ir pagerinti jų apyvartą ir sklaidą. 2014 m. balandžio 30 d. Sąjungos vardu pasirašyta Marakešo sutartis dėl geresnių sąlygų susipažinti su paskelbtais kūrinių sudarymo akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims¹² (toliau – Marakešo sutartis). Joje reikalaujama, kad susitariančiosios šalys nustatytų išimtinių autorių teisių ir gretutinių teisių turėtojų išimtis ar apribojimus tam tikrų kūrinių ir kitų objektų prieinamų formų kopijų gamybai, sklaidai ir tarpvalstybiniam keitimuisi prieinamos formos kopijomis. Marakešo sutarties naudos gavėjai yra akli, regos sutrikimų arba suvokimo ar skaitymo negalią, įskaitant disleksiją, turintys asmenys ir todėl negalintys skaityti spausdintų kūrinių iš esmės tokiu pat laipsniu, kaip ir tokios negalios neturintys asmenys, arba dėl fizinės negalios nepajėgūs laikyti ar vartyti knygos arba sutelkti žvilgsnio ar judinti akių taip, kaip to paprastai reikia norint skaityti;
- (2) Direktyva [...] siekiama darniai įgyvendinti Sąjungos įsipareigojimus pagal Marakešo sutartį, kad naudos gavėjams būtų lengviau pasiekti prieinamos formos kopijas ir pagerėtų jų apyvarta vidaus rinkoje. Direktyva valstybės narės įpareigojamos nustatyti privalomą tam tikrų Sąjungos teisės aktais suderintų teisių, kurios priklauso teisių turėtojams, išimtį. Šio reglamento tikslai – įgyvendinti Marakešo sutartimi prisiimtus įsipareigojimus dėl prieinamos formos kopijų eksporto ir importo tarp Sąjungos ir prie Marakešo sutarties prisijungusių trečiųjų šalių naudos gavėjų labui ir nustatyti tokio eksporto ir importo sąlygas. Tokių priemonių galima imtis tik Sąjungos lygmeniu, nes keitimasis prieinamų formų kūrinių ir kitais objektais susijęs su intelektinės nuosavybės komerciniais aspektais. Reglamentas yra vienintelė tinkama priemonė;

¹² 2014 m. balandžio 14 d. Tarybos sprendimas 2014/221/ES dėl Marakešo sutarties dėl geresnių sąlygų susipažinti su paskelbtais kūrinių sudarymo akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims pasirašymo Europos Sąjungos vardu, OL L 115, 2014 4 17, p. 1.

- (3) reglamentu turėtų būti užtikrinta galimybė į trečiąsias šalis, kurios yra prisijungusios prie Marakešo sutarties, eksportuoti knygų, žurnalų, laikraščių, periodinių leidinių ir kitų tekstų, natų ir kitų spaudinių prieinamos formos kopijas, bet kurioje valstybėje narėje pagamintas laikantis pagal Direktyvą [...] priimtų nacionalinių nuostatų. Prieinamos formos yra, be kitų, Brailio raštas, stambus šriftas, pritaikytos e. knygos, garso knygos ir radijo transliacijos. Sąjungoje įsisteigę įgaliojė subjektai prieinamos formos kopijas spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims arba įgaliojėsiems subjektams trečiojoje šalyje turėtų platinti, perduoti ar padaryti pasiekiamas tik nesiekdami pelno;
- (4) šiuo reglamentu taip pat turėtų būti leista spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labai iš trečiosios šalies importuoti prieinamos formos kopijas, pagamintas pagal įgyvendinamą Marakešo sutartį, ir Sąjungoje esantiems naudoti gavėjams bei Sąjungoje įsisteigusiems įgaliojėsiems subjektams su jomis susipažinti. Tų prieinamos formos kopijų apyvarta vidaus rinkoje turėtų būti įmanoma tomis pačiomis sąlygomis, kaip Sąjungoje pagal Direktyvą [...] pagamintų prieinamos formos kopijų apyvarta;
- (5) siekiant pagerinti prieinamos formos kopijų pasiekiamumą ir užkirsti kelią neteisėtai kūrinių ir kitų objektų sklaidai, įgaliojė subjektai, kurie vykdo prieinamos formos kopijų sklaidą ar daro jas pasiekiamas, turėtų vykdyti tam tikras prievoles;
- (6) pagal šį reglamentą tvarkant asmens duomenis reikėtų laikytis pagrindinių teisių, įskaitant teisę į privatų ir šeimos gyvenimą ir teisę į asmens duomenų apsaugą pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsnius, ir nepažeisti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB¹³, kuria reglamentuojamas asmens duomenų tvarkymas, kurį pagal šį reglamentą gali atlikti įgaliojė subjektai, prižiūrint valstybių narių kompetentingoms institucijoms, visų pirma valstybių narių paskirtoms viešosioms nepriklausomoms institucijoms;
- (7) Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijoje (JTNTK), prie kurios yra prisijungusi ES, neįgaliesiems užtikrinama teisė susipažinti su informacija ir dalyvauti kultūriniame, ekonominiame ir socialiniame gyvenime taip pat, kaip ir kitiems asmenims. JTNTK reikalaujama, kad prie konvencijos prisijungusios šalys, vadovaudamosi tarptautine teise, imtųsi reikiamų veiksmų, kad užtikrintų, kad intelektinės nuosavybės apsaugos įstatymuose nebūtų nepagrįstų ar diskriminacinių kliūčių neįgaliesiems naudotis kultūriniu medžiaga;
- (8) taigi šiame reglamente užtikrinamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Šis reglamentas turėtų būti aiškinamas ir taikomas atsižvelgiant į tas teises ir principus,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Dalykas ir taikymo sritis

Šiame reglamente nustatomos Sąjungos ir trečiųjų šalių, kurios prisijungusios prie Marakešo sutarties, tarpvalstybinio keitimosi tam tikrų kūrinių ir kitų objektų prieinamos formos kopijomis be teisių turėtojo leidimo aklu, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labai taisyklės.

¹³ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmens duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) kūrinys ar kitas objektas – paskelbtas ar kitu būdu teisėtai viešai pasiekiamu padarytas autorių ir gretutinių teisių saugomas knygos, žurnalo, laikraščio, periodinio leidinio ar kito rašto, įskaitant natas, formos ir bet kokio pavidalo, įskaitant garso formatą, tokį kaip garso knygos, kūrinys ir susijusios iliustracijos;
- (2) naudos gavėjas –
 - (a) aklas asmuo;
 - (b) asmuo, kuris turi regos sutrikimą, kurio neįmanoma sumažinti taip, kad to asmens rega iš esmės nesiskirtų nuo regos asmens, neturinčio tokio sutrikimo;
 - (c) asmuo, kuris turi suvokimo ar skaitymo negalią, įskaitant disleksiją, ir dėl to nepajėgia skaityti spausdintų kūrinių iš esmės taip, kaip sutrikimo ar negalios neturintis asmuo; arba
 - (d) asmuo, kuris dėl fizinės negalios nepajėgia laikyti ar vartoti knygos arba sutelkti žvilgsnio ar judinti akių taip, kaip to paprastai reikėtų norint skaityti.
- (3) prieinamos formos kopija – alternatyviu būdu ar forma pateikta kūrinio ar kito objekto kopija, naudos gavėjui suteikianti galimybę susipažinti su kūriniu ar kitu objektu, įskaitant galimybę tam asmeniui susipažinti su kūriniu taip pat paprastai ir patogiai, kaip su juo susipažintų regos sutrikimų ar kitos 2 dalyje nurodytos negalios neturintis asmuo;
- (4) įgaliotasis subjektas – organizacija, kuri vykdydama pagrindinę veiklą ar vieną iš pagrindinių veiklų arba su viešuoju interesu susijusius uždavinius ir nesiekdama pelno teikia naudos gavėjams švietimo, mokymo, adaptuoto skaitymo ar susipažinimo su informacija paslaugas.

3 straipsnis

Prieinamos formos kopijų eksportas į trečiąsias šalis

Valstybėje narėje įsisteigęs įgaliotasis subjektas gali platinti, perduoti ar padaryti pasiekiamą prieinamos formos kopiją, pagamintą laikantis pagal Direktyvą [...] priimtų nacionalinių nuostatų, naudos gavėjui ar trečiojoje šalyje, kuri yra prisijungusi prie Marakešo sutarties, įsisteigusiam įgaliotajam subjektui.

4 straipsnis

Prieinamos formos kopijų importas iš trečiųjų šalių

Naudos gavėjas ar valstybėje narėje įsisteigęs įgaliotasis subjektas gali importuoti ar kitaip gauti arba pasiekti ir paskui naudoti, laikydamasis pagal Direktyvą [...] priimtų nacionalinių nuostatų, prieinamos formos kopiją, kurią naudos gavėjams arba įgaliotiesiems subjektams platino, perdavė ar padarė pasiekiamą įgaliotasis subjektas trečiojoje šalyje, kuri yra prisijungusi prie Marakešo sutarties.

5 straipsnis
Igaliotųjų subjektų prievolės

1. Valstybėje narėje įsisteigęs įgaliotasis subjektas, kuris atlieka 3 ir 4 straipsniuose nurodytus veiksmus, užtikrina, kad:
 - (a) jis platintų, perduotų ir padarytų pasiekiamas prieinamo formato kopijas tik naudos gavėjams ar kitiems įgaliotiesiems subjektams;
 - (b) jis imtųsi tinkamų priemonių atgrasyti nuo neteisėto prieinamos formos kopijų dauginimo, platinimo, perdavimo ir padarymo pasiekiamomis;
 - (c) jis rūpestingai tvarkytų kūrinius ir kitus objektus, ir jų prieinamos formos kopijas ir tvarkomąjį darbą fiksuotų; ir
 - (d) jis skelbtų ir atnaujintų, kai tinka, savo žiniatinklio svetainėje, informaciją, kaip jis vykdo a–c punktuose išdėstytas prievolės.
2. Valstybėje narėje įsisteigęs įgaliotasis subjektas, kuris atlieka 3 ir 4 straipsniuose nurodytus veiksmus, paprašytas pateikia bet kuriam naudos gavėjui ar teisių turėtojų šią informaciją:
 - (a) sąrašą kūrinių ir kitų objektų, kurių prieinamos formos kopijas jis turi, ir prieinamas formas; ir
 - (b) informaciją apie įgaliotuosius subjektus, su kuriais jis keitėsi prieinamos formos kopijomis pagal 3 ir 4 straipsnius, ir jų pavadinimus.

6 straipsnis
Asmens duomenų apsauga

Įgyvendinant šį reglamentą asmens duomenys tvarkomi pagal Direktyvą 95/46/EB.

7 straipsnis
Peržiūra

Ne anksčiau kaip [per penkerius metus po taikymo datos] Komisija atlieka reglamento vertinimą ir pateikia pagrindines išvadas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, jei reikia, kartu su pasiūlymais iš dalies pakeisti šį reglamentą.

Valstybės narės teikia Komisijai informaciją, kurios reikia rengiant vertinimo ataskaitą.

8 straipsnis
Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

9 straipsnis
Taikymas

Šis reglamentas taikomas nuo [Direktyvos [...] perkėlimo data].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

*Europos Parlamento vardu
Pirmininkas*

*Tarybos vardu
Pirmininkas*